

Spółeczny Komitet Ochrony Pielgrzymowic

43-252 Pielgrzymowice, ul. Brzezińska 12

kontakt@skop.com.pl
<http://www.skop.com.pl/>

Pielgrzymowice, dn. 1 września 2009 r.

Nasze propozycje dotyczące zmian w nowym prawie geologiczno górnicyzmy sprowadzają się do kilku kwestii dotyczących ochrony mieszkańców na terenach górnicyzmy. Jako, że nie jesteśmy prawnikami, a jednocześnie po konsultacji z nimi twierdzimy, że jakiegokolwiek nasze propozycje zmierzające do zredagowania tekstu prawnego będą obarczone ryzykiem błędu, co implikuje konieczność ramowego przedstawienia jakie zmiany są przez nas oczekiwane.

1) Na terenach, gdzie wydawane były pozwolenia na budowę domów , których konstrukcja nie wymagała zabezpieczenia przed wpływem szkód górnicyzmy, winna być przewidziana regulacja prawna, pozwalająca właścicielom tych budynków, na roszczenie o wykup nieruchomości po cenach obowiązujących w sytuacjach dotyczących ich wywłaszczenia.

Uzasadnienie

W warunkach, gdy osoby budujące domy jednorodzinne, prowadziły inwestycje, nie mając świadomości, iż w rejonie ich nieruchomości będzie prowadzona eksploatacja górnicyzmy, wybudowały domy:

- a) bez zabezpieczeń na szkody górnicyzmy,
- b) najczęściej w nowych technologiach (w zakresie materiałów, sposobu wykonania wewnętrznych instalacji), co najczęściej będzie uniemożliwiać wykonanie zabezpieczeń na szkody - w tym zakresie konieczna jest konsultacja z biegłymi ds. budownictwa i biegłymi specjalistami ds. instalacji wewnętrznych, a w szczególności gazowych - warto zauważyć, iż do tej pory nikt takiej ekspertyzy nie przeprowadził, a pozostawienie tego bez wyjaśnienia sprawi, że sprawy takie znajdą się w sądach powszechnych, co kolejny raz narazi ludzi na wysiłek finansowy w postaci kosztów profesjonalnej reprezentacji w sądzie, koszty czasowe i emocjonalne,
- c) koszt zabezpieczeń - o ile w ogóle będą mogły być wykonane, może przekraczać koszt wypłaty jednorazowego odszkodowania - patrz punkt b i konieczność ekspertyzy w tym zakresie.

2) Osoby zamieszkujące na terenach eksploatacji górnicyzmy winny posiadać - w sytuacji zaistnienia szkód górnicyzmy - prawo do wyboru pomiędzy jednorazowym odszkodowaniem a naprawą szkody.

Uzasadnienie

Do tej pory obowiązywała inna regulacja, czyli naprawa do momentu aż ekonomicznie byłoby to nieuzasadnione. Regulacja kc jest inna i to ona winna być tutaj rozwiązaniem dla osób zamieszkujących tereny górnicyzmy. Warto zastanowić się nad kwestią prawa unijnego i zasady swobody wyboru miejsca pobytu (miejsca zamieszkania). De facto dzisiejsza regulacja zmusza ludzi do zamieszkiwania na terenach górnicyzmy i znoszenia eksploatacji górnicyzmy. Sprawę rozwiązywałaby wypłata odszkodowania, bowiem osoby poszkodowane eksploatacją górnicyzmy mogłyby podjąć decyzję o zmianie miejsca zamieszkania - wybudowaniu nowego domu w innym miejscu - gdzie eksploatacja nie jest prowadzona i nie jest przewidywana.

3) Winna zostać ustalona solidarna odpowiedzialność za szkody Skarbu Państwa i przedsiębiorstwa górnicyzmy.

Uzasadnienie

De facto to Skarb Państwa - państwo jest właścicielem dóbr typu kopaliny i Państwo przy pomocy instrumentów prawnych decyduje kto, gdzie, kiedy i na jakich zasadach prowadzi eksploatację górnicyzmy. Odpowiedzialność za brak podmiotu zobowiązanego do wypłaty odszkodowania za szkody górnicyzmy Państwo bierze dopiero w ostateczności, gdy takiego podmiotu nie da się ustalić. Biorąc pod uwagę, choćby aktualną sytuację gospodarczą, gdzie kopalnie węgla kamiennego stoją na skraju bankructwa, ludzie dotknięci szkodami górnicyzmy mogą zostać skazani na bardzo długie oczekiwanie wypłaty odszkodowań, w sytuacji ogłoszenia upadłości przedsiębiorstwa górnicyzmy. Dopiero po zakończeniu takiego postępowania odpowiedzialność przyjmuje Skarb Państwa. Solidarna odpowiedzialność za szkody górnicyzmy zmieniłaby tą sytuację, a i Państwo zdecydowanie bardziej odpowiedzialnie podchodziłoby do kwestii udzielania koncesji.

4) Ustawodawca winien wprowadzić instytucję zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, spowodowaną prowadzoną eksploatacją górnictw.

Uzasadnienie

Kwestia zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wywołaną eksploatacją górnictw, jest ważnym problemem, bowiem ze szkodami górnictwymi wiążą się ludzkie tragedie zdrowotne. Znoszenie eksploatacji górnictw, a później obserwowane jak rujnuje się dorobek życia oraz beztrudni stosunek do tej kwestii przedsiębiorstwa (wyrażający się w przedłużaniu postępowań ugodowych, sądowych, partactwie w realizowaniu napraw szkodowych i ciągłym podkreślaniu, iż ludzie winni być zadowoleni z istnienia takiego przedsiębiorstwa, bowiem daje ono innym pracę), wywołuje:

- a) stres,
- b) depresję,
- c) inne choroby,
- d) konflikty rodzinne,
- e) konflikty sąsiedzkie.

Wyliczenie to nie jest enumeratywne, ale jedynie przykładowe. W tej sytuacji ustawodawca winien zdecydować się na wprowadzenie - nowatorskie - instytucji zadośćuczynienia za krzywdę - w warunkach legalnej eksploatacji górnictw.

5) Nadal winna zostać utrzymana regulacja art. 96 ustęp 1 pkt 12 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zakresie zwolnienia od kosztów sądowych dotycząca osób dochodzących roszczeń z tytułu szkód górnictw.

Uzasadnienie

Fakt, iż występują szkody górnictwe, nie może jeszcze zmuszać poszkodowanych do ponoszenia kosztów sądowych związanych z dochodzeniem swych roszczeń. Jest to oczywiste.

6) Ustawodawca winien nałóżyc na przedsiębiorstwo górnictwe konieczność przedstawienia szczegółowego biznesplanu, z uwzględnieniem ekonomicznej zasadności i opłacalności przewidywanej eksploatacji, uwzględniającej koszty przewidywanych odszkodowań i napraw w związku z prowadzoną eksploatacją.

Uzasadnienie

„Zrównoważony rozwój jest zasadą ujętą w Konstytucji RP i traktatach Unii Europejskiej. Jego istotą jest powiązanie szybkiego rozwoju gospodarczego i wzrostu jakości życia ludności z poprawą stanu środowiska przyrodniczego. Zrównoważony rozwój jest nie tylko koncepcją pogłębionej i kompleksowej ochrony środowiska, ale przede wszystkim nowoczesną strategią rozwoju społeczno-gospodarczego, zmierzająca do zapewnienia: trwałości rozwoju gospodarczego przez zapewnienie dostępu do zasobów; poprawy jakości życia mieszkańców poprzez umożliwienie im egzystencji w czystym i naturalnym środowisku; wzrostu ekonomicznego poprzez racjonalizację zużycia energii, surowców i pracy oraz rozwój proekologicznych technologii; ochrony polskiego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, które powinniśmy przekazać następnym pokoleniom w stopniu równym lub wzbogaconym.”

Zasada zrównoważonego rozwoju nakłada na przedsiębiorcę obowiązek zachowania równowagi pomiędzy stroną ekonomiczną, środowiskową i społeczną danego przedsięwzięcia, ale przede wszystkim musi ono mieć uzasadnienie ekonomiczne, dlatego uważamy, że niezbędne jest, przed wydaniem koncesji na wydobycie, wykonanie przez przedsiębiorcę rachunku ekonomicznego, uwzględniającego koszty odszkodowań. Szacunek odszkodowań powinien być wykonany na podstawie aktualnych cen wolnorynkowych, rzetelnej inwentaryzacji infrastruktury terenu górnictwego, z uwzględnieniem stopnia jej zabezpieczenia przed wpływami eksploatacji górnictwej, a także na podstawie waloryzacji przyrodniczo-krajobrazowej, opracowywanej obowiązkowo dla terenów wiejskich. Oczywiście po stronie kosztów musi znaleźć się również koszt wypełniania wyrobisk. Opracowany biznes plan określi minimalną miąższość i głębokość zalegania pokładów kopalin opłacalnych do wydobycia i pozostawiających wyrobiska nadające się do wypełnienia. Da to gwarancję zminimalizowania deformacji ukształtowania terenu przez eksploatację górnictw. Konieczność opracowania biznesplanu, w gospodarce wolnorynkowej, jest rzeczą oczywistą.

7) Konieczność zastosowania technologii wydobycia z wypełnianiem wyrobisk przynajmniej na terenach, gdzie nie przewidywano eksploatacji górniczej.

Uzasadnienie

Eksploatacja z wypełnieniem wyrobisk jest oczywistą koniecznością prowadzenia wydobycia kopalin, za wyjątkiem węgla brunatnego, na terenach zurbanizowanych, a w szczególności obszarach, na których istniejące i aktualnie realizowane budowle nie posiadają zabezpieczeń na szkody górnicze. Zgodnie ze znanymi ekspertyzami wypełnienie wyrobisk zmniejsza wpływy szkód górniczych o 80% (gdzie 100% to zmiana ukształtowania terenu przy eksploatacji na zawał), co gwarantuje zmniejszenie deformacji istniejącego ukształtowania terenu – niższe kategorie szkód górniczych, a w rezultacie znaczne ograniczenie niszczącego wpływu eksploatacji górniczej na istniejącą infrastrukturę terenu. Przekłada się to również na zmniejszenie kosztów ponoszonych przez górnictwo na pokrycie wyrządzonych szkód.

Z wyrazami szacunku

*Przewodnicząca Społecznego
Komitetu Ochrony Pielgrzymowic*

Agata Tucka-Marek